

VLAAMSE WETENSCHAPPELIJKE STICHTING (vws), een op 3 maart 1928 opgerichte vereniging zonder winstoogmerk die kaderde in de toenmalige beweging voor de vernederlandsing van de wetenschap en van de universiteiten in Vlaanderen.

Het initiatief tot de stichting werd genomen door Juliette Adant, hierin gesteund door haar echtgenoot professor **Arthur de Groodt**. Stichtende leden waren zes Nederlandse hoogleraren, de consul-generaal van Nederland, A. Ruys, elf professoren van Gent en Leuven en nog twaalf andere Vlamingen. De raad van beheer telde twaalf leden onder wie één Nederlandse en zeven Vlaamse professoren, drie vooraanstaande Vlamingen en Adant als secretaris.

De bedoeling was de wetenschappelijke vorming en het wetenschappelijke werk van studerende Vlamingen te bevorderen, zonder onderscheid van politieke of godsdienstige mening. De middelen daartoe waren: het verlenen van toelagen voor wetenschappelijk onderzoek en voor studiereizen, het aanschaffen van boeken en andere noodzakelijke hulpmiddelen voor studie en wetenschappelijk werk, het bekostigen of geldelijk steunen van de publicatie van Nederlandstalige verhandelingen. Hoewel de vws op schenkingen kon rekenen van privé-personen en instellingen en op toelagen van de Vlaamse provincies waren haar financiële middelen aanvankelijk eerder beperkt. Het gelijktijdige inzamelen van gelden voor min of meer gelijkaardige fondsen in Vlaanderen en mogelijk ook andere meer politiek geladen initiatieven van Adant stonden een brede financiële wervingsactie van de vws in de weg. De financiële basis van de vws werd echter mettertijd dusdanig versterkt, mede dankzij de toetreding van een aantal belangrijke zakenlui in de Stichting, dat zij zich tot op heden heeft kunnen handhaven in de rij van instellingen die het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen stimuleren. Onder de leden van de Stichting bevinden zich vooraanstaande Vlamingen en Nederlanders uit de wetenschappelijke, de culturele en de economische sector.

De band met Nederland werd van bij het begin zeer sterk aangehaald. Dat kwam nog meer tot uiting in het Vlaamsch Fonds voor Wetenschappelijke Lezingen dat Adant terzelfder tijd oprichtte. De eerste reeks lezingen startte in oktober 1928. De keuze van de sprekers en onderwerpen gaf dit initiatief een nationalistisch karakter en dit lokte heel wat polemieken uit. De persoonlijke band tussen dit fonds en de vws dreigde deze laatste eveneens in

politiek vaarwater te brengen. Het fonds voor wetenschappelijke lezingen bloedde echter dood rond 1933 en dankzij de eerste voorzitter van de vws, professor Jules Verschaffelt werd niet afgeweken van de oorspronkelijke doelstelling (wetenschapsbeoefening).

LITERATUUR: H. Houtman-De Smedt, *50 jaar Vlaamse Wetenschappelijke Stichting 1928-1978*, 1978; – L. Wils, 'Het ontstaan van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting', in *WT*, jg. 37, nr. 3 (1978), kol. 129-142.

HELMA HOUTMAN-DE SMEDT